

Міністерство освіти і науки України
Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра видавничої справи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов
" 24 " 09 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕДАКЦІЙНА ПІДГОТОВКА ВИДАНЬ:

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНІ ВИДАННЯ

галузь знань 0203 Гуманітарні науки
напрямок підготовки 6.020303 Філологія
спеціальність «Українська мова і література»
спеціалізація «Редагування»

Інститут журналістики

2017–2018 навч. рік

Робоча програма «Редакційна підготовка видань: Науково-популярні видання» для студентів третього курсу освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» галузі знань 0203 Гуманітарні науки напряму підготовки 6.020303 Філологія («Українська мова і література») спеціалізації «Редагування». 2017 року – 16 с.

Укладач: **Ярошенко Роман Васильович**, кандидат філологічних наук, доцент кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри видавничої справи

Протокол від “29” серпня 2017 року № 1

Завідувач кафедри (Л. Г. Масімова)

Години відповідають робочому навчальному плану

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

 (О. А. Росінська)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Структура програми навчальної дисципліни.....	5
I. Опис предмета навчальної дисципліни	5
II. Тематичний план навчальної дисципліни	6
III. Програма навчальної дисципліни	7
Змістовий модуль I	7
Змістовий модуль II	8
IV. Навчально-методична карта дисципліни.....	10
V. Завдання для самостійної роботи	11
VI. Система поточного і підсумкового контролю знань.....	12
VII. Методи навчання	14
VIII. Методичне забезпечення курсу	14
IX. Рекомендована література	15

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1. Опис навчальної дисципліни

Опис дисципліни та її предмета. Навчальна дисципліна *«Редакційна підготовка видань: Науково-популярні видання»* відноситься до циклу професійно орієнтованих дисциплін напряму підготовки *«Філологія (мова і література українська)»* освітньо-кваліфікаційного рівня *«бакалавр»*. Викладається на третьому курсі в обсязі 30 год (1 кредит), завершується екзаменом.

Мета навчальної дисципліни. Метою викладання навчальної дисципліни *«Редакційна підготовка видань: Науково-популярні видання»* є подати теоретичні та практичні знання і навички видавничо-редакційного процесу для створення науково-популярних видань, при відсутності яких грамотна орієнтація у видавничо-редакційній підготовці видань є неможливою.

Завдання навчальної дисципліни:

- оволодіти теоретичними знаннями про видавничо-редакційний процес створення науково-популярних видань;
- здобути практичні навички для створення науково-популярних видань;
- закріпити знання щодо основних правил редагування науково-популярних видань;
- простежити етапи формування різновидних редакційних відбитків, а також процеси, які відбуваються з ними впродовж редакційно-видавничого процесу;
- осмислити сучасне становище і виняткові тенденції щодо створення та існування науково-популярних видань.

Об'єктом навчальної дисципліни *«Редакційна підготовка видань: Науково-популярні видання»* є фахове підготовлення спеціалістів в області редакційної справи, які застосовуватимуть набуті знання при опрацюванні різних видів видавничого процесу науково-популярних видань.

Предметом навчальної дисципліни *«Редакційна підготовка видань: Науково-популярні видання»* є часткова теорія та абсолютна практика редакційно-

видавничої справи з практичними поясненнями щодо розробки науково-популярних видань і застосуванням набутих знань.

Програмні компетентності.

1. Загальні

- **Аналіз та синтез.** Здатність до аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів.
- **Знання та практика.** Уміння застосовувати знання на практиці.

2. Загально-професійні компетентності

- **Здатність генерувати нові ідеї.** Здатність генерувати нові ідеї у професійній сфері.

3. Спеціалізовано-професійні компетентності

- **Виробничі навички.** Здатність до застосування методів редакторського аналізу при опрацюванні текстів різного цільового і читацького призначення.
- **Навички використання програмних засобів у професійній сфері.** Здатність аналізувати дизайн-концепцію видання, місце в ній структурно виражальних компонентів, уміння їх фахово оцінювати, оптимізувати.

Програмні результати навчання

- Уміння аналізувати оптимальність організації редакційно-видавничого процесу, ефективність внутрішньовидавничих відносин та зовнішніх взаємодій видавництва.
- Продемонструвати здатність генерувати нові ідеї у професійній сфері.
- Здатність розробляти оригінал-макет майбутнього видання на основі сучасних уявлень про принципи структурної й функціональної організації та вимог чинних стандартів.
- Здатність здійснювати технічне редагування, макетування та верстання видавничого оригіналу із застосуванням комп'ютерних видавничих технологій.
- Спроможність застосувати основні методи редакторського аналізу при опрацюванні текстів різного цільового і читацького призначення, оцінювати

рівень актуальності авторського оригіналу, глибину і повноту розроблення його теми.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни – 60 год, із них 6 год – лекції, 8 год – практичні заняття, 2 год – модульний контроль, 14 год – самостійна робота, 30 год – іспит.

Вивчення студентами навчальної дисципліни *«Редакційна підготовка видань: Науково-популярні видання»* завершується екзаменом.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	Напря́м, спеціально́сть, осві́тно-квалі́фікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS: <i>1 кредит</i> Змістові модулі: <i>1 модуль</i> Загальний обсяг дисципліни (години): <i>60 год</i> Тижневих годин: <i>2 год</i>	Шифр та назва галузі знань 0203 Гуманітарні науки Шифр та назва напряму підготовки 6.020303 Філологія Спеціальність «Українська мова і література» Спеціалізація «Редагування» Освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр»	Нормативна Рік підготовки: 3 Семестр: 5 Аудиторні заняття: 14 год, з них: Лекції: 6 год; Практичні заняття: <i>8 год</i> Модульні контрольні роботи: 2 год Самостійна робота: 14 год Вид контролю: екзамен 30 год

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин						
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Змістовий модуль 1. Розробка концепції та підготовка текстового блоку науково-популярного видання								
1	Формування бази матеріалу. Побудова загальної структури та змісту	8	2	2	2		6	
2	Технічне та літературне редагування	2	2		2			
3	Макетування і верстання. Художнє редагування. Оформлення обкладинки	4	4	2	2			
4	Коректування та внесення правок	12	4	2	2		8	
	<i>Модульна контрольна робота</i>	2						2
	<i>Іспит</i>							30
Разом		60	14	6	8		14	2/30

III. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ: РОЗРОБКА КОНЦЕПЦІЇ ТА ПІДГОТОВКА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНОГО ВИДАННЯ

Лекція 1. Формування бази матеріалу.

Побудова змісту власного науково-популярного видання.

Загальні характеристики видавничо-редакційної підготовки видань.
Відмінність науково-популярних видань від інших видів видань.
Етапи підготовки науково-популярних видань.
Логічна побудова змісту.

Практичне заняття 1. Застосування технічного

та літературного редагування власного науково-популярного видання

Застосування технічного та літературного редагування під час підготовки науково-популярного видання.

Лекція 2. Створення макету та верстки власного науково-популярного видання

Пригадування набутих навичок зі створення макету та верстки.
Підбір відповідного макету для науково-популярного видання.
Особливості верстання обраного виду видання.

Практичне заняття 2. Макетування, верстання та художнє редагування власного науково-популярного видання

Процес створення макету та верстки науково-популярного видання.
Оформлення обкладинки.
Художнє редагування.

Лекція 3. Коректування видавничого оригіналу власного науково-популярного видання

Пригадування набутих навичок з коректури.
Використання і призначення коректування.
Межа втручання коректора в текст.

Практичне заняття 3. Коректування та внесення правок до верстки власного науково-популярного видання

Коректування із застосуванням відповідних коректурних знаків.
Внесення правок. Звірка з авторським і видавничим оригіналом.
Загальна підготовка текстового блоку видання.

Практичне заняття 4. Промоція видання. Створення наочної презентації та рекламного матеріалу

План промоції видання.

Розробка презентаційного матеріалу для промоції видання.

Розробка рекламного матеріалу для промоції видання.

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

Завдання. Підготувати дизайн-макет відредагованої (технічно, літературно та художньо) верстки блоку і обкладинки науково-популярного видання. Промоція видання. Створення наочної презентації та рекламного матеріалу

**IV. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ
«РЕДАКЦІЙНА ПІДГОТОВКА ВИДАНЬ: НАУКОВО-ПОПУЛЯРНІ ВИДАННЯ»**

**Разом: 60 год, лекції – 8 год, практичні заняття – 6 год, самостійна робота – 14 год,
модульна контрольна робота – 2 год, екзамен – 30 год.**

Модуль	Змістовий модуль			
Назва модуля	Розробка концепції та підготовка науково-популярного видання			
К-сть балів за модуль	82			
Теми лекцій	Тема 1. Формування бази матеріалу. Побудова змісту науково-популярного видання	Тема 2. Створення макету та верстки науково-популярного видання	Тема 3. Коректування видавничого оригіналу науково-популярного видання	
Відвідування лекцій	<i>1 бал</i>	<i>1 бал</i>	<i>1 бал</i>	
Теми практичних занять	Тема 1. Застосування технічного та літературного редагування науково-популярного видання	Тема 2. Макетування, верстання та художнє редагування науково-популярного видання	Тема 3. Коректування та внесення правок до верстки науково-популярного видання	Тема 4. Промоція видання. Створення наочної презентації та рекламного матеріалу
Відвідування ПЗ / робота на ПЗ	<i>1+10=11 балів</i>	<i>1+10=11 балів</i>	<i>1+10=11 балів</i>	<i>1+10=11 балів</i>
Самостійна робота	<i>С/Р № 1 5 балів</i>			<i>С/Р № 2 5 балів</i>
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота <i>25 балів</i>			
Разом балів	<i>82 бали</i>			

V. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ. РОЗРОБКА КОНЦЕПЦІЇ ТА ПІДГОТОВКА НАУКОВО-ПОПУЛЯРНОГО ВИДАННЯ – 14 год

Тема 1. Аспекти літературного і наукового редагування науково-популярної літератури – 6 год

Самостійно опрацювати теоретичний матеріал щодо процесу редагування та його необхідності. Визначити особливості наукового і літературного редагування науково-популярної літератури. Визначити їх послідовність та систему виконання.

Тема 2. Особливості проведення коректури над видавничим оригіналом науково-популярних видань – 8 год

Самостійно опрацювати теоретичний матеріал щодо процесу коректування видавничого оригіналу науково-популярних видань. Визначити особливості проведення такого коректування, виокремити найосновніші критерії для проведення подвійної перевірки.

Таблиця 5.1

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль			
Розробка концепції та підготовка науково-популярного видання (14 год)			
Тема 1. Аспекти літературного і наукового редагування науково-популярної літератури	Самостійне опрацювання	5	I–III
Тема 2. Особливості проведення коректури над видавничим оригіналом науково-популярних видань	Самостійне опрацювання	5	I–III
Разом: 14 год	Разом: 10 балів		

VI. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Редакційна підготовка видань: Науково-популярні видання» оцінюються за системою, в основу якої покладено принцип покрокової звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового

оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 6.1, табл. 6.2.

Таблиця 6.1

**Розрахунок рейтингових балів за видами
поточного (модульного) контролю**

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1	Відвідування лекцій	1	3	3
2	Відвідування практичних занять	1	4	4
3	Виконання завдання з самостійної роботи	5	2	10
4	Робота на практичному занятті	10	4	40
5	Модульна контрольна робота	25	1	25
Максимальна кількість балів 82				

Розрахунок: $82:60=1,36$

Студент набрав: 82

Оцінка: $82:1,36 = 60,0$ (+40 балів на екзамені)

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** співбесіда.
- **Методи письмового контролю:** самостійне опрацювання заданих тем.
- **Методи контролю практичних навичок:** контроль під час виконання, захист власних проектів.

Таблиця 6.2

**Порядок переведення рейтингових показників успішності
у європейські оцінки ECTS**

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок

D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу на практичних заняттях та під час виконання самостійної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ вчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

VII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

1) За джерелом інформації:

Практичні: заняття із застосуванням комп'ютерних програмних технологій, пояснення, бесіда.

Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:

індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) **За ступенем самостійності мислення:** репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) **За ступенем керування навчальною діяльністю:** під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) **Методи стимулювання інтересу до навчання:** навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

VIII. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект завдань для модульних контрольних робіт).

IX. ЗАПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Поняття про науково-популярні видання. Їх жанрова специфіка.
2. Наукові видання. Популярні видання. Науково-популярні видання. Виразна відмінність.
3. Робота з автором науково-популярного видання.
4. Авторські права при підготовці науково-популярного видання.
5. Концепція та етапи редакційної підготовки науково-популярного видання.
6. Специфіка змістового наповнення сучасного науково-популярного видання.
7. Необхідні посадові обов'язки у видавництві для роботи над науково-популярним виданням.
8. Наукове редагування науково-популярного видання.
9. Допустимі межі втручання наукового редактора при підготовці науково-популярного видання.
10. Літературне редагування науково-популярного видання.
11. Допустимі межі втручання літературного редактора при підготовці науково-популярного видання.
12. Технічне редагування науково-популярного видання.
13. Допустимі межі втручання технічного редактора при підготовці науково-популярного видання.
14. Художнє редагування науково-популярного видання.
15. Допустимі межі втручання художнього редактора при підготовці науково-популярного видання.

16. Поняття про авторський оригінал науково-популярного видання.
17. Поняття про видавничий оригінал науково-популярного видання.
18. Макетування науково-популярного видання.
19. Верстання науково-популярного видання.
20. Специфіка внесення правок у верстку науково-популярного видання.
21. Формат науково-популярного видання: сучасна специфіка.
22. Ілюстрування науково-популярного видання.
23. Ілюстратор. Фотограф. Художник. Їх роль при підготовці науково-популярного видання
24. Коректор при підготовці науково-популярного видання. Поняття про коректуру.
25. Коректурні знаки та сучасна специфіка їх використання при підготовці науково-популярного видання.
26. Типові видавничі помилки при підготовці науково-популярного видання.
27. Типові редакційні помилки при підготовці науково-популярного видання.
28. Базовий маркетинг та його роль при випуску науково-популярного видання. Розробка елементарної стратегії промоції.
29. Підготовка презентації науково-популярного видання.
30. Редакційна підготовка супровідного рекламного продукту як складової промоції науково-популярного видання.

X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. *Мильчин А. Э.* Издательский словарь-справочник. 2-е изд., испр. и доп. — М. : ОЛМА-Пресс, 2003. — 558 с. : ил.
2. *Різун В. В.* Літературне редагування: Підручник / Міжнарод. фонд “Відродження”. — К.: Либідь, 1996. — 240 с. (Трансформація гуманітарної освіти в Україні)
3. *Тимошик М. С.* Книга для автора, редактора, видавця: Практичний посібник. — К.: Наша культура і наука, 2005. — 560 с. (Серія «Бібліотека видавця, редактора, автора»).

Допоміжна

1. *Гиленсон П. Г.* Справочник художественного и технического редакторов. — М.: Книга, 1988. — 527 с.
2. *Іванченко Р. Г.* Літературне редагування. — 2-е вид., допов. і перероб. — К. : Вища школа. Головне вид-во, 1983. — 247 с.
3. *Крайнікова Т. С.* Коректура : Підручник. — К. : Наша наука і культура, 2004. — 252 с. — іл., предм. покажч.
4. *Мильчин А. Э., Чельцова Л. К.* Справочник издателя и автора: Редакционно-издательское оформление издания. — М.: Олимп: ООО “Фирма «Изд-во АСТ»”, 1999. — 688 с.
5. *Огар Е. І.* Українсько-російський та російсько-український словник-довідник з видавничої справи. — Львів: Палітра друку, 2002. — 224 с.

6. *Пикок Дж.* Издательское дело / Пер. с англ., 2-е изд., испр. и доп.— М.: Издательство ЭКОМ, 2002. — 424 с.: илл.
7. *Порадник користувача. ПроЛінг Офіс для Windows.* — Тернопіль: Підручники і посібники, 1999. — 80 с.
8. *Редактирование отдельных видов литературы /* Под ред. Н. М. Сикорского. — М.: Книга, 1987. — 397 с.
9. *Репкова Т.* Новое время: Как создать профессиональную газету в демократическом обществе / Пер. с англ. — IREXПроМедиа / Украина, 2002. — 468 с.
10. *Рисс О. В.* Что нужно знать о корректуре: Маленькое пособие. — 3-е изд., перераб.— М.: Книга, 1980.— 64 с.
11. *Різун В. В.* Основи комп'ютерного набору і коректури: Підручник. — К.: Либідь, 1993. — 172 с.
12. *Тимошик М. С.* Історія видавничої справи: Підручник.— К.: Наша культура і наука, 2003.— 496 с.— Іл., ім., геогр. та предм. пок., резюме англ. м.
13. *Український правопис /* АН України, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні; Інститут української мови.— 4-е вид., випр. й доп.— К.: Наук. думка, 1993.— 240 с.
14. *Феллер М. Д., Квітко І. С., Шевченко М. Г.* Довідник коректора. — Х.: Ред.-вид. відділ Кн. палати УРСР, 1972. — 408 с.
15. *Хойнацький М. С.* Основи стандартизації і використання стандартів у видавництві: Навч. посібник / За ред. В. П. Тараника. — К.: Вища шк., 1993. — 151 с.
16. *Шевченко В. Е.* Лексика комп'ютерних редакційно-видавничих систем. Англо-український словник. — К.: Видавничо-поліграф. центр “Київський університет”, 2000. — 112 с.
17. *Энциклопедия книжного дела /* Ю. Ф. Майсурадзе, А. Э. Мильчин, Э. П. Гаврилов и др. — М.: Юристъ, 1998. — 536 с.